

Jedva so z največjim trdom zmagali ta ledenik, že so se pred očmi letalcev nagromadile nove ledeniške stene. Letalo se je dvignilo v kljukovitem poletu. Zopet je bilo treba zmanjšati obremenitev in topot so žrtvovali bencinske zaloge. Težko hropeč so motorji dvigali letalo višje in višje. Znova so se okoli letala nagromadile skalnate stene in zaprle pogled na novo pogorje. Motorji so začeli nevarno omagovati. Če se v oblačih kmalu ne odpro vrata, da omogočijo nadaljnje vzpenjanje, je vse izgubljeno. Pilot June je bil že do smrti izčrpan.

Tedaj se je zgodilo čudo. Pokazala se je gladka ledeniška površina. Z nepopisnim naporom so dosegli 4000 metrov visoko ravan. Četvorica mož je bila radi nečloveških naporov in bencinskih plinov docela iznemogla. Le Byrd je še ohranil mir in jasnost.

V zadnjem trenutku so aparati zaznamovali, da je letalo preletelo južni tečaj...

Polet na povratku je bil mnogo enostavnejši. Pri enem izmed skladišč kuriva so pristali, napolnili bencinske posode in se zopet dvignili na pot. Na tem zadnjem delu poleta se je letalo zgledno obneslo. Dasi iz te višine ni bilo mogoče razpoznati pasjih sledov v snegu ali malih zastav, ki so kazale pot, so točni Byrdovi računi vendar privedli letalo v ravni črti do tabora. Sedaj je krmaril Byrd sam, kasneje pa ga je nadomestil Mac Kinley. Slednjič se je pokazala radio postaja Little America in polet je bil končan.

Bil je skrajni čas. Kajti komaj so bili na varnem, je nebo začelo uresničevati svoje grožnje. Zatull je vihar in se razvil v strahovito neurje. Naslednje jutro je vsa okna prekrivala debela ledena plast.

Byrd je imel na svojem nad 2500 kilometrov dolgem poletu pregled nad površino v obsegu 164.000 kvadratnih milj. Na vsem tem potu je neprestano tekel fotografski trak ter je to najdaljši zemljepisni film, ki se je kedaj izvr-

šil. Če se bo še razvijanje teh fotografij obneslo, bo to najbrž najvažnejši uspeh Byrdove ekspedicije.

ZA CERAUVNE ZBORE!

Slovenska maša na čast Slomščeku (note) od skladatelja Al. Mav se dobi v **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru**. Partitura stane Din 10, posamezni glas Din 2.

Slovenski materji — zbirka skladb in spevov za materinske dneve. Zložil Al. Mav. Cena Din 20. Dobi se v **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru**.

Roži Mariji — petnajst cvetic z naših goric — za mešan zbor. Zložil Al. Mav. Knjižga stane Din 10 in se naroča v **Tiskarni sv. Cirila v Mariboru**.

Gospodarska obvestila.

»Flugs« kose s kosirjem I. VIDEMŠEK, MARIBOR, Koroška cesta 36. 110

Opozorilo vinarom in vinikom Ker sta oblastna kmetijska referata v Mariboru in Ljubljani vsled razdelitve kraljevine na banovine ukinjena, izdaja predpisane certifikate glede izvoza za vina, ki se izvažajo iz dravske banovine v Čehoslovaško republiko od sedaj naprej Kmetijski oddelek kralj. banske uprave dravske banovine v Ljubljani, Gosposka ulica 15.

Interesentom agrarne zemlje občin: Račje, Gomila, Slivnica, Rogoza. Advokat je razposlal interesentom agrarne zemlje položnice za odkup Pachnerjeve posesti. Ako niste sklenili kupnih pogojev, še niste dolžni plačati. Vsekakor pa ta zemlja ne bo zastoj, ampak je bila dana le v zakup. Pred vsakim tozadevnim korakom pa naj vprašajo agrarni interesenti poprej kacega dobrega advokata, da ne bodo imeli nepotrebnih sitnosti ter stroškov.

Podpisovanje delnic nove gostilničarske pivovarne v Laškem. Kakor smo že javili, se bo osnovala radi pocenitve piva posebna gostilničarska pivovarna v Laškem. Te dni se je pričelo s podpisovanjem delnic komad po Din 500. To podpisovanje ima predvsem namen — spraviti potrebni kapital skupaj in se mora predvsem ugotoviti tekoni meseca marca, ali bomo spravili ali ne. — Dolžnost vsakega gostilničarja ni samo, da se sam zaveže, vzeti ali kupiti po več delnic, temveč je prav posebno njihova dolžnost, da vsi, prav vsi, tudi pri svojih gostih agitirajo za nakup delnic in da zahtevajo osob. od trgovcev, pekov, mesarjev in drugih obrtnikov, ki vlečejo od gostilničarjev denar, da morajo kupiti naše delnice, če ne, si poiščemo pač druge dobavitelje. Kdor izmed teh ne bi hotel vzeti delnice naše pivovarne, njega ime naj se pove od gostilničarja do gostilničarja. Povsod pa je treba tudi povdariti, da nikdo ne napravi komu kako uslugo, če podpiše in kupi delnice, marveč da ravna v svoj lastni prid, ker plodonosno naloži svoj denar v popolnoma varno podjetje, v tako varno, kakor ga v Sloveniji prav gotovo še ni bilo. Za to jamčijo vse naše gostilničarske zadruga, za to jamči solidarnost in preudarnost gostilničarjev, njih zdrava pamet in trdna, odločna volja: pomagati sebi! Tovariši gostilničarji, na delo, ki bo kronano z zmago! Odposlanca pripravljalnega odbora, ki vas bodo prihodnje dni obiskali, sprejmite prijazno in lepo, podpirajte jih ter jim pojdite v vsakem oziru na roko. Uvajajte in priporočajte jih pri svojih prijateljih in znancih. Nekaj tednov truda in požrtvovalnosti nam bo rodilo dolgoletne sadove. Gostilničar.

*

Kaj naj storim?

Mnogo posestnikov je sadno drevje sadilo v jeseni, mnogo pa se jih je odločilo za spomladansko saditev. Oni, ki so v jeseni sadili, so toliko na boljšem, ker so v jeseni lažje dobili primerna

DR. O. ILAUNIG:

TATENBAH

ZGODOVINSKA POVEST.

»Zato pa delajmo in bodimo edini,« spodbuja grof Zrinjski, »grof Tatenbah, razumen mož si in veljaven, pusti te nemške ošabneže, ki so drugače le sužnji svojega slabotnega vladarja, bodi z nami, tu imaš jamstvo, da postaneš svoboden in prideš do moči.«

Tako sta v nemala grofa Zrinjski in Frankopan mladega častihlepnega Tatenbaha in besede so padle na rodovitna tla, posebno ko mu je grofica Zrinjska v neopazovanem trenutku šepnila na uho: »Spomnite se na Riegersburg, uganka se reši, darilo bo dragoceno.«

Tokrat se gostje niso dolgo mudili, uvideli so, da morajo pripravljati tla previdno. Grofica Zrinjska je spoznala, da je grof Tatenbah omahljiv, zato se mora pridobivati polagoma za njihove načrte. Za to se bo nudilo še več prilik.

Vendar do nadaljnjih obiskov v Račjem za enkrat ni prišlo.

10

Koncem leta 1662 je umrla soproga Erazma Tatenbah, Eleonora Judita ter zapustila edinega sina Antona, ki se je narodil leta 1657.

Od tega časa, kar je opazila v gradu Riegersburg, da obožava njen soprog grofco Zrinjsko, je postala otožna, hirala je od dne do dne. Ljubila je samoto, z nikomer ni rada govorila, edina tolažba ji je bila Regina Purgstall, s katero si je dopisovala in jo tudi večkrat obiskala na Riegersburgu.

Težko bolna je prišla jeseni v Konjice, kjer je tudi umrla. Pokopali so jo dne 2. decembra. Pri tej priliki je pridigoval v konjiški cerkvi slovenski jezuit Friderik Jelenčič, ki je izdal nagrobni govor pozneje v Gradcu.

Grof Tatenbah je imel tedaj veliko skrb in tako ni prišlo do zaželjenega sestanka, to tem manj, ker so bili boji ter homatije s Turki in oba Zrinjska nista mogla zapustiti svoje dežele.

Prišel pa je vašvarski mir. Če je bila nezadovoljnost že prej velika, je rasla po tem nečastnem miru od dne do dne.

Stari grad Čakovec na Hrvatskem obdan z močnimi stolpi in zidovjem, je bila nekaj močna trdnjava rodbine Zrinjskih, ki so igrali v zgodovini Ogrske in Hrvatske važno vlogo.

Najboljša reklama

za trgovce, obrtnike in zasebnike

so lepe tiskovine,

kakor n. pr. pismeni papir, zavitki, računi, memorande, dopisnice, letaki, lepaki, barvotiski, večbarvne razglednice in priporočilnice

ki jih izvršuje

v najmodernejši izpeljavi, hitro in po najnižjih cenah

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru, Koroška c. 8.

drevesca. Posebno letos je jako veliko povpraševanja po sadnem drevju. Stal bo marsikateri kmetovalec pred vprašanjem, ali naj kupi to, kar se da dobiti, ali pa naj počaka do jeseni, kjer si bo drevje pri kakšnem solidnem drevesničarju rezerviral (vnaprej naročil).

Gotovo je boljše čakati s saditvijo do jeseni, kakor pa posaditi staro krevljo, ki nam je le v nevoljo. Kajti vedno se moramo zavedati, da je od drevesa, ki ga posadimo na stalno mesto, zavisen ves poznejši uspeh.

Drevo, ki ga kupimo kot prvovrstno (prva kvaliteta), ne sme biti prestaro. Starikavo drevesce se na stalnem mestu težko prilagodi in zaostaja v rasti. Tudi drevesa, ki so se vzgajala v predobri zemlji, gnojni mogoče še z dušičnimi gnojili, se na stalnem mestu in v slabi zemlji slabo razvijajo. Njih rast je namreč prehitra, in ko prenehajo s presaditvijo iz drevesnice na stalno mesto one razmere, se pokaže nekaka vrzel, ki povzroča, da se par let rastline slabše razvijajo. Drevesce mora imeti zraven voditeljice še pet do šest mladice, ki naj bodo enakomerno porazdeljene. — Deblo bodi gladko, po možnosti ravno. Po višini debla razlikujemo visoko in poldebelo drevje. Kjer se vrši kakoršnikoli promet, naj znaša višina debla 1.80 do 2 metra. Deblo, ki ga je oglodal zajec ali na katerem se nahajajo ozeblina, je za drevo prvi, pa najnevarnejši začetek hiranja. Pri koščičarjih, posebno breskvah, ako so v mladosti smolkave, se da ta bolezen le redko omejiti.

Da se more posajeno drevesce dobro prijati, je odvisno edino le od drčnejših korenin. Na teh se namreč nahajajo majhne sesalne koreninice, ki se morejo najlažje prilagoditi zemlji in srkati iz nje vodo in z njo raztopljenе hranilne snovi.

V prvo kvaliteto spada torej drevje, ki ima dele v takšnem stanju, da lahko na stalnem mestu neovirano nadaljuje svojo rast in je mogoča tudi pravilna vzgoja.

Ker je drevje v solidnih drevesnicah

večji del razprodano, se more marsikateri posestnik zmotiti ter kupiti drevesca na sejmu, češ, da le spomladi sadim. Treba je stvar dobro premisliti. Takim špekulantom je pač vseeno, ali dobi posestnik napol suho drevo, ali dobi mesto hruške jablano; o izbiri kakšne sorte pa sploh ni govora. Drevesce, ki se slabo zavarovano vlačijo iz kraja v kraj, je kajpada napol suho. Napačno je pri napravi novega sadonosnika štediti, ker se tukaj štedi na docela nepravilnem mestu.

M. Potočnik.

*

Cene in sejska poročila.

Mariborski trg. Na mariborski trg v soboto dne 22. februarja tega leta so pripeljali špeharji na 61 vozeh 180 zaklanih svinj. Svinjsko meso so prodajali po Din 16 do 18, slanino pa po Din 18 do 21. Krompirja je bilo 7 voz s 83 vrečami. Prodajali so ga po 1 do 1.50, čebulo pa po Din 3 do 3.50. Sena je bilo 16 voz po 75 do 90 Din, otave 7 voz po 85 do 95 Din, slame 8 voz po 50 do 60 Din. Pšenica je bila po 2.25 do 2.50, ječmen 2, oves 1.25 do 1.50, koruza 2 do 2.25, ajda 2, ajdovo pšeno 5, proso 2.50, fižol 3 do 3.50 Din. Kokoš 30 do 60, par piščancev 55 do 95, gos 70 do 100, puran 60 do 140, domači zajec 8 do 35 Nin. Česen 16, kislo zelje 4, kislja repa 2 Din. Jabolka 3.50 do 8, suhe slive 10 do 12 Din. Mleko 2.50 do 3, smetana 12, surovo maslo 40 do 48, jajca 0.70 do 1, med 16 do 20 Din.

Mariborsko sejsko poročilo. Na svinjski sejem dne 21. februarja tega leta je bilo pripeljanih 76 svinj. Cene so bile sledeče: Mladji prašiči 7 do 9 tednov stari komad od Din 250—350; 3 do 4 mesece stari od Din 380 do 450; 5 do 7 mesecev stari od Din 480—550; 8 do 10 mesecev stari od Din 650—850; 1 leto stari od Din 1000—1100. En kg žive teže so prodajali po Din 10 do 12.50; en kg mrtve teže pa po Din 17 do 18. Prodanih je bilo 53 komadov.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 2. marca po večernicah v Društvenem domu dve pustni igri in sicer burko v štirih dejanjih »Začarani gosli« in »Čevljev nič«, burka v enem dejanju. Vsi, ki se hočete za pust pošteno nasmejati, ne zamudite te prilike! K obilni udeležbi vabi odbor.

NAŠA DRUŠTVA

Centralni odbor prosvetnih društev frančiškanske župnije v Mariboru obvešča, da se vrši romanje v Marijino Celje in izlet na Dunaj od 20. do 1. junija tega leta. Vsi stroški znašajo s hrano in stanovanjem vred 550 Din. Kdor ne more vse naenkrat plačati, lahko mesečno plača po 100 Din. Natančnejša pojasnila se dobijo vsak torek in petek od 2. do 3. ure popoldne v pisarni za romanje v Marijino Celje v frančiškanskem samostanu. Pismene prijave pa se pošiljajo na centralni odbor, frančiškanski samostan v Mariboru.

Katoliška Omladina priredi v nedeljo, dne 2. marca ob pol petih popoldne gledališko predstavo »Repošteve« v petih dejanjih v Omladinskem domu, Cvetlična ulica 28. Prijatelji pošene zabave vljudno vabljene. Odbor.

Krčevina pri Mariboru. V nedeljo, dne 2. marca ob treh popoldne predava pri mesečnem sestanku Katoliškega izobraževalnega društva v Krčevini g. prof. Šedivy. K obilni udeležbi vabi odbor.

Šilvnica pri Mariboru. Tukajšnje izobraževalno društvo priredi v nedeljo dne 2. marca tega leta zabavno šaloigro »Davek na samce«. Vsi, domačini in sosede, ki bi se prd postom še radi od srca nasmejali, pridite!

Zgornja Poljskava. Naše izobraževalno društvo »Skala« priredi na predpustno nedeljo dne 2. marca po večernicah v društvenem domu pri Rečniku dve nadvse smešni in komični igri »Trojčke« v treh dejanjih in »Mirni dom« v enem dejanju. Čisti dobiček je namenjen za nove knjige v društveno knjižnico. Prijatelji dobre knjige in pošene zabave, pridite!

Središče ob Dravi. Ljudski oder v Središču uprizori v nedeljo dne 2. marca burko v treh dejanjih: »Karlova teta«. Mnogo smeha bodo poskrbeli trije akademiki s svojo ponarejeno teto. Vstopnina: sedeži 6 Din, stojišča 3 Din. Za obilen obisk se priporoča odbor.

Sv. Križ pri Ljutomeru. Naše bralno društvo priredi v nedeljo, dne 2. marca tega leta po večernicah v Slomškovi dvorani »Scapinove zvijače«, šaloigro v treh dejanjih. Sodelujeta pevski in tamburaški zbor z novimi komadi. Kdor se želi za pust pošteno nasmejati, naj ne zamudi te prireditve.

Velika Nedelja. Tukajšnje bralno društvo »Mir« vljudno prosi, da se vse knjige, ki so lasti društva, čimprej vrnejo. Vsem čitateljem in čitateljicam v znanje, da se knjiga izposodi

Nekega jesenskega večera je sedelo več plemenitašev v veliki dvorani grada Čakovec, njim na čelu hrvatski ban Peter Zrinjski, v lovski obleki, obšiti z zlatimi nitmi.

Nad mizo je visela na visokem stropu pozlačena roža, znamenje, da se mora varovati o vsem, kar se tukaj razpravlja, najstrožja tajnost. Zanesljivi čuvaji so stali pri vratih, da zabranijo vstop vsakemu nepoklicanemu. Možje, ki so sedeli v ogrski narodni noši, so vedeli za vse načrte velike zarote, ki naj bi dosegla, da se loči krona sv. Štefana od Avstrije.

Zbrani so bili plemiči Jurij Peroni, Štefan Petrozzi, Štefan Boezkal, Štefan Barkoczy, Štefan Widnedy, Franc in Andrej Nagy, Hidevegy, Nikolaj Gesteny, Bori, Szuhaj, Szepesi, trije bratje Ketzer, Jspan, Gyulaffi, Kenda, Epezky, Farkaš in Franc Nagy, mlad mož, zvit ter prebrisan tajnik vdove palatina Wesselenyja.

Prvi trije so bili določeni za bodoče generale ogrske armade; tudi stari taslo Fekete, ogrski plemič in star vojak, je bil navzoč.

Grof Zrinjski je pogledal po zborovalcih z resnim pogledom ter spregovoril s počasnim glasom, ki je vzbudil takoj pozornost.

»Vsi gospodje poznate moje navdušenje za

našo stvar, mi vsi hočemo obvarovati stare pravice Ogrske in Hrvatske zoper nemško nasilje, mi se hočemo otresti jarma, ki so v njega vpreženi naši narodi že več let, vsi za enega in eden za vse. Vendar vam ne smem prikriti, da naša stvar ne stoji dobro, vedno se pojavljajo nove ovire.«

»Naprej, naprej,« se slišijo klici. Že je vstalo več zborovalcev, ki so zgrabili meče ter hoteli govoriti, ko zapove grof Zrinjski z močnim, grmečim glasom, da mora biti mir.

»Nobeden, ki ima razum,« zakliče, »ne dela načrtov, ne da bi mislil na možnost uresničenja. Prijatelji — bratje, kdor se hoče vojskovati proti premoči, mora imeti zaveznike, a mi jih nimamo.«

Umolknil je, vsi zborovalci so ga nemo gledali.

»Mi nimamo zaveznikov,« nadaljuje grof, »od novega kralja na Poljskem, ki je le senca, nimamo pričakovati pomoči, Turek se obotavlja in nas hoče še le podpirati, če bomo zmagali v prvih bojih, francoski kralj pa se je zavezal s cesarjem zoper nas. Mi smo tedaj sami in če nam Bog ne pošlje kako devico Orleansko, bo naše

SVETI

cerkvene vseh velikosti, navadne, voščene Ia, Ila in IIIa, slikane —

KADILLO po najugodnejših cenah

kupite v TISKARNI SV. CIRILA V MARIBORU, KOROŠKA CESTA 5.